

Zaak T-387/94

Asia Motor France SA e. a. tegen Commissie van de Europese Gemeenschappen

„Mededinging — Verplichtingen op gebied van onderzoek van klachten —
Wettigheid van motivering van afwijzing —
Kennelijk onjuiste beoordeling — Motivering”

Arrest van het Gerecht (Vierde kamer — uitgebreid) van 18 september 1996 II - 965

Samenvatting van het arrest

1. *Procedure — Beroep van natuurlijke of rechtspersoon strekkende tot veroordeling van natuurlijke of rechtspersonen — Onbevoegdheid van gemeenschapsrechter*
(EG-Verdrag, art. 164 e. v.)
2. *Beroep wegens nalaten — Nalaten — Begrip — Niet-handelen — Onbevoedigend optreden — Daarvan uitgesloten*
(EG-Verdrag, art. 175)
3. *Beroep tot nietigverklaring — Arrest houdende nietigverklaring — Maatregelen ter uitvoering — Weigering om maatregelen vast te stellen die verder gaan dan vervanging van nietig verklaarde handeling — Geschil betreffende draagwijdte van uitvoeringsverplichting — Procesgang — Beroep wegens nalaten — Betwisting van wettigheid van handeling die is vastgesteld ter vervanging van nietig verklaarde handeling — Procesgang — Beroep tot nietigverklaring*
(EG-Verdrag, art. 173, 175 en 176)

4. *Mededinging — Administratieve procedure — Onderzoek van klachten — Beschikking tot seponering — Rechterlijk toezicht*
(EG-Verdrag, art. 85)
5. *Mededinging — Gemeenschapsregels — Materiële werkingssfeer — Gedraging voorgeschreven door overheidsmaatregelen — Daarvan uitgesloten — Voorwaarden*
(EG-Verdrag, art. 85)
6. *Handelingen van de instellingen — Motivering — Verplichting — Draagwijdte — Beschikking tot toepassing van mededingingsregels*
(EG-Verdrag, art. 190)
7. *Procedure — Inleidend verzoekschrift — Vormvereisten — Identificatie van voorwerp van geschil — Summiere uiteenzetting van aangevoerde middelen — Beroep tot vergoeding van door gemeenschapsinstelling veroorzaakte schade*
(*'s Hof's Statuut-EEG*, art 19; *Reglement voor de procesvoering van het Gerecht*, art. 44, lid 1, sub c)

1. De gemeenschapsrechter is niet bevoegd om in het kader van een rechtstreeks beroep uitspraak te doen over de verenigbaarheid van gedragingen van natuurlijke of rechtspersonen met de verdragsbepalingen.
2. Artikel 175 van het Verdrag doelt op een nalaten door niet een besluit te nemen of een standpunt te bepalen, en niet op het verrichten van een andere handeling dan die welke de betrokkenen wensten of noodzakelijk achtten. In dat opzicht bepaalt de Commissie, door voor de uitvoering van een arrest houdende nietigverklaring, waarom een klager heeft verzocht, een beschikking te geven die de nietig verklaarde handeling moet vervangen, duidelijk en definitief haar standpunt ten aanzien van het verzoek van die klager.
3. Een geschil over de vraag of een instelling heeft gehandeld in overeenstemming met de krachtens artikel 176 van het Verdrag op haar rustende verplichtingen wanneer een van haar handelingen is nietig verklaard, valt onder het beroep wegens nalaten, zodra het geschil de vraag betreft of de instelling, naast vervanging van de nietig verklaarde handeling, ook verplicht is andere maatregelen te treffen met betrekking tot andere handelingen waarvan oorspronkelijk geen nietigverklaring was gevorderd. Wanneer het er evenwel enkel om gaat, de wettigheid te betwisten, van de handeling die is vastgesteld ter vervanging van de nietig verklaarde handeling, moet een dergelijk geschilpunt worden opgeworpen in het kader van een beroep tot nietigverklaring op grond van artikel 173 van het Verdrag.
4. De Commissie is, behalve in het geval waarin het voorwerp van de klacht tot haar uitsluitende bevoegdheden behoort,

niet verplicht zich uit te spreken over het bestaan van een in een klacht gelaakte inbreuk op artikel 85. Wanneer de Commissie evenwel een klacht afwijst op grond dat er geen sprake is van een inbreuk op de mededingingsregels van het Verdrag, dient zij in haar afwijzingsbeschikking de feiten en overwegingen uiteen te zetten waarop die conclusie is gebaseerd. In dat geval dient bij het rechterlijk toezicht te worden nagegaan, of de feiten juist zijn weergegeven en of er geen sprake is van een kennelijk onjuiste beoordeling van de feiten, van misbruik van bevoegdheid dan wel van dwalingen ten aanzien van het recht.

5. Zelfs indien de gedraging van een onderneming niet onder artikel 85, lid 1, van het Verdrag zou vallen, omdat de onderneming geen autonomie bezit, betekent dit evenwel niet, dat elke door de nationale overheid wenselijk geachte of gestuurde gedraging buiten de werkingssfeer van deze bepaling valt. Wanneer derhalve een overheidsmaatregel de elementen van een tussen de marktdeelnemers van een sector tot stand gekomen mededingingsregeling overneemt of wordt vastgesteld na overleg met en met instemming van de betrokken marktdeelnemers, kunnen deze marktdeelnemers zich niet op de dwingende aard van de regeling beroepen om zich aan de toepassing van dit artikel te onttrekken.

Wanneer daarentegen een dwingende bestuursrechtelijke bepaling die van invloed kan zijn op de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt en het handelsverkeer tussen Lid-Staten ongunstig kan beïnvloeden, geen verband houdt met een in artikel 85, lid 1, van het

Verdrag bedoelde gedraging van ondernemingen, valt de naleving van een dergelijke bepaling op zichzelf niet binnen de werkingssfeer van artikel 85, lid 1. In een dergelijk geval missen de marktdeelnemers namelijk de door artikel 85, lid 1, vereiste speelruimte.

Wanneer er geen sprake is van een dwingende bestuursrechtelijke bepaling die een mededingingsbeperkende handelwijze voorschrijft, kan de Commissie enkel concluderen tot het ontbreken van autonomie van de betrokken marktdeelnemers, indien uit objectieve, relevante en overeenstemmende aanwijzingen blijkt, dat de nationale autoriteiten hun deze handelwijze eenzijdig hebben opgelegd door onweerstaanbare druk uit te oefenen, bij voorbeeld door te dreigen met overheidsmaatregelen die hun aanzienlijke verliezen zouden kunnen berokkenen.

6. De geadresseerde moet uit de motivering van een bezwarend besluit kunnen opmaken waarom de maatregel is genomen, zodat hij in voorkomend geval zijn rechten kan doen gelden en kan nagaan of de beslissing al dan niet gegrond is, en de gemeenschapsrechter in staat is zijn toezicht uit te oefenen.

Dienaangaande is de Commissie niet verplicht in de motivering van de beschikkingen die zij ter verzekering van de toepassing van de mededingingsregels geeft, haar standpunt te bepalen met betrekking tot alle argumenten die de belanghebbenden tot staving van hun verzoek aanvoeren, doch kan zij volstaan met een uiteenzetting van de feiten en

rechtsoverwegingen die in het bestek van haar beschikking van wezenlijk belang zijn.

7. Volgens artikel 19 van 's Hofs Statuut en artikel 44, lid 1, sub c, van het Reglement voor de procesvoering van het Gerecht moet elk verzoekschrift het voorwerp van het geschil en een summiere uiteenzetting van de aangevoerde middelen bevatten. Deze aanduiding moet voldoende duidelijk en nauwkeurig zijn om de verweerder in staat te stellen zijn verweer voor te bereiden, en om het Gerecht in staat te stellen, in voorkomend geval zonder nadere gegevens, uitspraak te doen op het beroep. Om de rechtszekerheid en een goede rechtsbedeling te waarborgen,

wordt voor de ontvankelijkheid van een beroep geëist, dat de wezenlijke elementen, feitelijk en rechtens, waarop het beroep is gebaseerd, op zijn minst summier, maar coherent en begrijpelijk zijn weergegeven in de tekst van het verzoekschrift zelf.

Om aan dit vereiste te voldoen, moet een beroep tot vergoeding van de door een gemeenschapsinstelling veroorzaakte schade bevatten: de gegevens die het mogelijk maken te bepalen welke gedraging verzoeker aan de instelling verwijt, de redenen waarom verzoeker meent dat er tussen die gedraging en de gestelde schade een oorzakelijk verband bestaat, en de aard en de omvang van die schade.